

Asia: VN/13139/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi omaishoidon tuesta annetun lain ja perhehoitolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan organisaatio

Muu, mikä?

2. Kannatatteko luvussa 3 ehdotettua tavoitetta omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottamisesta?

Kyllä

3. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 2:

-

4. Kannatatteko luvussa 3 ehdotettua tavoitetta perhehoitajan taloudellisen aseman tukemisesta?

Kyllä osin

5. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 4:

Tavoitteen painopisteen tulisi olla enemmän perhehoidon kehittämisessä siten, että perhehoitoa tehostetaan ja varmistetaan nykyistä paremmin jokaiselle perhehoitoa tarvitsevalle sopiva perhehoitopaikka.

6. Kannatatteko omaishoidon tuen palkkion korotuksen kohdistamista omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottamiseen?

Kyllä

7. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 6:

-

8. Kannatatteko perhehoitajan korvausoikeuden kohdistamista esityksessä ehdotettuihin tilanteisiin?

En

9. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 8:

Perhehoitolain 12 §:n esitetyn uuden toisen momentin mukaan ”jos toimeksiantosopimus, joka koskee perhehoitajan kotona annettavaa ympärivuorokautista tai osavuorokautista pitkäaikaista perhehoitoa, päättyy ennakoimattomasti perhehoitajasta riippumattomasta syystä, on perhehoitajalla oikeus saada 1 momentissa tarkoitetulta irtisanomisajalta maksettavan palkkion lisäksi yhden kuukauden hoitopalkkion määrää vastaava korvaus.” Ehdotus sisältää suuren riskin tulkintaeroille siitä, onko eri kyseessä ennakoimaton perhehoitajasta riippumaton syy vai jokin muu peruste perhehoidon päättymiselle. Tulkintaerot voivat lisätä pahimmillaan hallintoriita-asioita.

Myös esitetty uusi kolmas momentti (”oikeutta 2 momentissa tarkoitettuun korvaukseen ei ole, jos perhehoitajan kotiin sijoitetaan irtisanomisaikana uusi hoidettava”) voi käytännössä aiheuttaa sen, että koska perhehoitajan ei tarvitse ottaa kotiin hyvinvointialueen esittämää uutta hoidettavaa, hyvinvointialue joutuu maksamaan ns. tyhjästä paikasta irtisanomisajan jälkeen vielä pidennetysti kuukauden palkkion, vaikka sillä olisi sijoittaa uusi asiakas perhehoitoon. Tämä ns. tyhjästä paikasta korvauksen saamisen piteneminen kahdesta kuukaudesta kolmeen kuukauteen voi toimia joissakin tapauksissa jopa insentiivinä sille, ettei uutta hoidettavaa oteta perhehoitoon, kun korvauksen saa muutoinkin. Tämä ei luonnollisestikaan ole toivottavaa suuren perhehoitotarpeen vuoksi. Tämän riskin välttämiseksi kolmas momentti tulisi olla muodossa:” Oikeutta 2 momentissa tarkoitettuun korvaukseen ei ole, jos toimeksiantosopimuksen tehneellä hyvinvointialueella ei ole osoittaa perhehoitajan kotiin uutta hoidettavaa tai perhehoitajan kotiin sijoitetaan irtisanomisaikana uusi hoidettava.”

Nyt esitetty korvausmalli vaikuttaa myös turhan monimutkaiselta (irtisanomisajalta maksettava palkkio ja sen lisäksi maksettava yhden kuukauden hoito-palkkion määrää vastaava korvaus). Yksinkertaisempaa olisi pidentää irtisanomisaikaa kolmeen kuukauteen siltä osin, kun kyseessä on ennakoimattoman perhehoidon päättymisen perhehoitajasta riippumattomasta syystä.

10. Mitä muuta mahdollisesti haluatte lausua esityksestä:

Hyvil esittää, että arvioitaisiin ja sen perusteella toteutettaisiin toimeksiantosopimussuhteisten perhehoitajien kansallinen rekisteri, jossa olisi tiedot valmennetuista perheistä. Tällainen toive perhehoidon rekisteristä on esitetty hyvinvointialueilta. Rekisteri todennäköisesti tehostaisi perhehoidon käyttöä huomattavasti paremmin kuin ylimääräisen hoitopalkkion maksaminen tyhjästä paikasta.

Tämänhetkinen haaste on se, että hyvinvointialueilla ei ole tietoa toisella hyvinvointialueella sijaitsevista vapaista perhehoitopaikoista. Myös tähän olisi hyvä löytyä kansallinen ratkaisu.

Haverinen Anna
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy